

ПРОГРАМА
за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19

Програмата е една от поредицата мерки на българското правителство за преодоляване на сериозни затруднения в икономиката. Мярката се привежда в съответствие с изискванията на категория държавна помощ - „Помощ под формата на гаранции по заеми“, описана в **раздел 3.2** от Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19 (**Временната рамка**), и изискванията за помощ под формата на гаранции и заеми, отпускани чрез кредитни и други финансови институции, описани в **раздел 3.4 от Временната рамка**.

№ по ред	Параметри на Програмата	Описание
1.	Инструмент	Портфейлни гаранции от Българска банка за развитие (ББР) по заеми за предприятия (<u>Кредитополучатели или Крайни бенефициери</u>), предоставяни от търговски банки (финансови посредници) с цел осигуряване на ликвидност за предприятията за преодоляване на негативните икономически последици от разпространението на COVID-19.
2.	Сектори	Мярката е отворена за всички сектори. Прилага се за цялата територия на България. Очаква се, че от мярката ще се възползват основно секторите, които са най-силно засегнати от кризата, т.е. търговия, услуги, включително транспорт, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, логистика, износ и други.
3.	Максимален гаранционен процент	До 80% от формираните от банките портфейли с допустими кредити <u>До 80% от главницата на индивидуален кредит</u>
4.	Максимален размер на кредит към едно лице и свързани лица, включен в портфейла по Програмата	Максималният размер на заема или заемите към отделния бенефициер ще бъде определен в съответствие с член 25, буква „г“) от Временната рамка, а именно: За заеми с падеж <u>след 31 декември 2021 г.</u> сумата на заема/заемите на отделния бенефициер не надвишава/т: - два пъти годишната стойност на разходите за заплати на бенефициера (в това число социалните осигуровки и разходите за персонал, работещ на място в предприятието, но заведен официално на заплата към подизпълнители) за 2019 г. или за последната налична година. (За предприятия, създадени на или след 1 януари 2019 г., максималният размер на заема не трябва да надхвърля очакваната годишна стойност на заплатите за първите две години на дейност - <u>приложимо е само след изпълнение на условието по т.18 по-долу, а именно изискването за поне три финансови отчета с отчетени приходи от продажби за потенциалните кредитополучатели, поне един от които да показва приключване с печалба</u>); или - 25 % от общия оборот на бенефициера през 2019 г.; или - с подходяща обосновка и въз основа на самостоятелно сертифициране от страна на бенефициера за собствените му нужди от ликвидност

		<p>¹, размерът на заема може да бъде увеличен за покриване на нуждите от ликвидност от момента на предоставяне за следващите 18 месеца за МСП и от момента на предоставяне за следващите 12 месеца за големи предприятия (<u>Small mid-caps²</u>).</p> <p>За заеми със срок до <u>31 декември 2021 г.</u> размерът на главницата може да бъде по-висок от този по точка 25, буква „г“), при условие че се предостави подходяща обосновка и продължава да е гарантирана пропорционалността на помощта.</p> <p>При всички случаи максималният размер на предоставено финансиране на кредитополучател и свързаните с него лица не трябва да надвишава <u>3 000 000 (три милиона) лева</u>.</p>
5.	Механизъм на формиране на портфейлите	Включването е на портфейлна база - не се изисква одобрение от ББР за включването им в гарантирания портфейл.
6.	Очакван максимален портфейл кредити	<u>До 1 000 000 000 лева</u>
7.	Очакван максимален портфейл гаранции (Гарантиран портфейл)	<u>До 800 000 000 лева</u>
7а	Валута на гаранцията	<u>BGN, без покритие на потенциален валутен риск</u>
8.	Максимален бюджет на Програмата и	<u>До 400 000 000 лева</u>

¹ Планът за ликвидност може да включва както оборотния капитал, така и инвестиционните разходи.

² Предприятията които отговарят на следните условия: 499 души персонал, 100 млн. евро сума на актива и 86 млн. евро приходи от продажби

	Максимален размер на очакваните загуби по мярката	100 % от бюджета за Програмата и 100% от Лимита за гаранционните плащания по т.10 за всяка търговка банка - страна по сключените по Програмата гаранционни споразумения. участваща по Програмата“.
9.	Гаранционно покритие	<ul style="list-style-type: none"> - До 80% от главниците по кредитите - Pari passu споделяне на риска - Минимално участие на търговските банки в риска по всеки гарантиран кредит от 20% - С намаляването на дълга по кредита, се намалява и съответната гарантирана част от него.
10.	Лимит на гаранционните плащания	До 50% от Гарантирания портфейл, револвиращ
11.	Гарантираща институция	Българска банка за развитие (ББР)
12.	Администриране	Гаранционният продукт се администрира от Групата на ББР
13.	Включване на кредити в гарантирания портфейл Кандидатстване от страна на предприятията	<p>Срокът за включване на кредити се променя съответно на измененията в т. 25 буква в) от Временната рамка - до 30.06.2021г., или на друг по-късен срок, при последващо изменение на Временната рамка.</p> <p>Срокът за кандидатстване за кредити по Програмата се променя съответно с удължения срок в т.25 буква в) от Временната рамка, като винаги е пет работни дни преди него.</p> <p>Срокът за кандидатстване е до 23.06.2021 г. или друг съответно удължен по-късен срок, при последващо изменение на Временната рамка.</p>
14.	Срок на гаранцията	До 6 (шест) години.
15.	Минимален срок на гарантираните кредити	Няма
16.	Максимален срок на гарантираните кредити	<u>До 84 месеца</u>
17.	Гратисен период за плащания по главница и лихва	До 36 месеца

18.	Допустими кредитополучатели:	<p><u>Микро, малки, средни и големи предприятия - Small mid-caps</u>, осъществяващи стопанска дейност и регистрирани в България, които търпят неблагоприятни икономически последици от разпространението на епидемията от COVID 19.</p> <p><u>Предприятията следва да имат поне три завършени финансови отчета, с отчетени приходи от продажби, както и счетоводна печалба за поне една от последните три години.</u></p> <p>Критерии за допустимост (Прилагат се до отмяната им с Решение на ЕК, като до тази отмяна наличието на един от петте е достатъчен):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Спад на оборота след първото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период в 2019 г. (въз основа на финансовите отчети на дружеството) 2. Наличие на вземания от клиенти, които не са получени/суми, неразплатени към доставчици, след 01.03.2020 г. (въз основа на финансовите отчети на дружеството) 3. Прекратени доставки от внос, необходими за дейността на предприятието — след 01.01.2020 г., отменени договори за износ (въз основа на сертификати и документи, представени от дружеството) 4. Случаи на болест и самоизолация на служителите, общо намаление на броя на заетите лица, затворени производствени съоръжения, помещения и офиси (въз основа на сертификати и документи, представени от дружеството); 5. Наличието на други обстоятелства, с които се установяват изпитваните от предприятията затруднения поради COVID-19, съгласно приета от търговските банки методология, която се предоставя на ББР. <p>Помощта може да бъде предоставяна по мярката само на предприятия, които не са били в затруднение по смисъла на Общия регламент за групово освобождаване (ОРГО), Регламента за групово освобождаване в³ селското стопанство (ОРГО),⁴ или Регламент за групово освобождаване в областта на рибарството („Регламент за групово освобождаване⁵ за риболова“) на 31 декември 2019 г.</p> <p>По изключение от горното изречение помощта може да бъде предоставена на микро- или малки предприятия, които към 31 декември 2019 г. вече са били в затруднено положение, при условие че те не са обект на процедура по несъстоятелност, съгласно националното право и не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране (има се предвид държавна помощ за оздравяване или реструктуриране);</p> <p>При всички обстоятелства, помощта може да бъде предоставяна на предприятия, които са се сблъскали с трудности или са изпаднали в затруднение след 31.12.2019г. поради избухването на епидемията от COVID-19.</p>
19.	Гаранционни такси	<p>Съгласно одобрението на ЕК и Временна рамка за мерки за държавна помощ в подкрепа на икономиката в условията на сегашния епидемичен взрив от COVID-19</p>

³ Както е определено в член 2, параграф 18 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 187, 26.6.2014 г., стр. 1.

⁴ Както е определено в член 2, параграф 14 от Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията от 25 юни 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 193, 1.7.2014 г., стр. 1.

⁵ Както е определено в член 3, параграф 5 от Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията от 16 декември 2014 г. относно деклариране на някои категории помощи за предприятия, занимаващи се с производство, преработка и предлагане на пазара на продукти от риболов и аквакултури, които са съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора, ОВ L 369 от 24 декември 2014 г., стр. 37.

20.	<p><u>Допустимо финансиране, което се включва в Гарантирания портфейл по Програмата</u></p> <p>Портфейл и контра-гаранция</p>	<p>Нови кредити за инвестиционни и/или ликвидни нужди за оборотен капитал в това число за плащане на заплати, наеми, режимни разходи и др. разходи, пряко свързани със стопанската дейност на предприятията.</p> <p>Финансирането на инвестиционни нужди се извършва срещу предоставяне на одобрени от търговските банки разходооправдателни документи.</p> <p>Рефинансиране на кредити не е допустимо.</p> <p>Възможност за контра гаранция върху гарантираните от ББР портфейли по Програмата след сключване на споразумение между ББР и ЕИФ в рамките на Пан-европейския гаранционен фонд или на друга програма.</p>
21.	<p>Обезпечение</p> <p>Други ограничения:</p>	<p><u>Без обезпечение, с изключение на:</u></p> <p><u>лични гаранции, които следва задължително да бъдат предоставени от действителните собственици;</u></p> <p><u>както и (ако е приложимо) залози на вземания от сметки по реда на Закона за задълженията и договорите, Закона за особените залози, както и чрез договор за финансово обезпечение, съгласно ЗДФО. Търговските банки приемат личните гаранции, предоставени от действителни собственици (чрез съдлъжничество, поръчителство или друга подходяща форма, съгласно вътрешните правила на банката).</u></p> <p><u>Възможност за привличане и на други съдлъжници/поръчители, но само при условие, че са свързани с кредитополучателя лица по смисъла на §1 т. 4 от Допълнителните разпоредби на Закона за кредитните институции (физически и юридически лица).</u></p> <p><u>Последващо учредяване на друго обезпечение по гарантиран кредит не е допустимо, освен за обезпечаване на необезпечената с гаранцията част от кредита и ако е налице една от следните хипотези: а) по изрично писмено искане с достоверна дата от кредитополучателя/трето потенциално задължено лице, ако по кредита е допуснато просрочие над 90 (деветдесет) дни и търговската банка е съгласна с учредяването му; б) при смърт/недееспособност на физическо лице – солидарен длъжник/ поръчител или на действителния собственик на кредитополучателя и/или в случай на нов действителен собственик; в) спрямо поръчител/съдлъжник – дружество е образувано производство по ликвидация/несъстоятелност с молител различно от търговската банка лице.</u></p>
22.	<p>Плащане по гаранцията</p>	<p>Искането за плащане по Гаранция следва да е предявено в дванадесетмесечен срок от датата на настъпване на изискуемостта на Кредита в неговата цялост.</p> <p>Предявяването на искането за плащането по гаранция се извършва при изпълнение на предвидените условия в гаранционните споразумения по Програмата и след иницирано от търговската банка производство по издаване на заповед за изпълнение и изпълнителен лист за вземането по гарантирания кредит/ предявяване на осъдителен иск за вземането по гарантирания кредит/ иницирано производство по несъстоятелност, в което е предявено гарантираното вземане и/или пристъпване към изпълнение по реда на Закона за особените залози спрямо обезпечението по гарантирания кредит.</p> <p>Горните обстоятелства се удостоверяват пред ББР чрез представяне на съответните документи (което е конкретно приложимо):</p> <p>а) Копие на входирано в съответния съд Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК или</p> <p>б) Копие на входирано в съответния съд копие от Заявление за издаване на заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК или</p> <p>в) Копие на входирана в съответния съд искова молба по общия ред на ГПК срещу длъжника/ите (заверено от банката с „вярно с оригинала“), или</p>

		<p>г) Копие на входирана в съответния съд молба за откриване на производство по несъстоятелност (заверено от банката с „вярно с оригинала“), или копие от входирана в съответния съд молба за присъединяване към вече открито производство по несъстоятелност (заверено от банката с „вярно с оригинала“). От молбата следва да е видно, че банката е предявила вземането си от длъжника, произтичащо от гарантирания по настоящата Програма кредит;</p> <p>д) Копие от подадено заявление за вписване на пристъпване към изпълнение по Закона за особените залози спрямо заложеното обезпечение по гарантирания кредит.</p> <p>При постъпило в последствие, в хипотезите на б.“а“ и б „б“ възражение по чл. 414 от ГПК, търговската банка предоставя на ББР АД и копие от предявения в срок иск (заверени от банката с „вярно с оригинала“)</p> <p>По изключение, условията за предявяване на искане за плащане по гаранцията не се прилагат при смърт на едноличен търговец, търговец - физическо лице, чието предприятие не е поето от наследниците, както и на едноличния собственик на капитала на едноличното дружество с ограничена отговорност в случай че не е предвидено продължаване на дейността след смъртта му и няма наследници, които да поискат да продължат дейността и при установена от Банката липса на наследници по права линия/ съпруг, които са готови да поемат изплащането на Кредита, освен ако е налице обективна възможност Банката да се снабди с изпълнителен титул срещу солидарен длъжник/ поръчител по кредита. В този случай Банката се освобождава от задължението да се снабди с изпълнителен лист срещу починалото лице - едноличен търговец <u>или едноличен собственик на капитала.</u></p> <p>При условията на предходния абзац, ББР извършва плащане на Гарантираната сума, след като Банката представи доказателства за смъртта на Кредитополучателя и за липсата на наследници по права линия/ съпруг, които са готови да продължат дейността на търговеца/ да поемат изплащането на Кредита, придружени от заверени копия на: договора за Кредит, ведно с всички анекси и приложения към него, извлечение от счетоводните книги на Банката, с което се установява задължението му по Кредита към момента на предявяване на Искането за плащане. Отказът на наследниците да изплащат кредита може да бъде установен с изявление от тях, като от предоставените документи следва да е видно, че по Кредита няма солидарен длъжник и/ или поръчител, срещу които Банката да се снабди с изпълнителен титул.</p>
23.	Подкрепяни компании	<u>Микро, малки, средни и големи предприятия - Small mid-caps</u> , осъществяващи стопанска дейност и регистрирани в България, които търпят неблагоприятни икономическите последици от разпространението на епидемията от COVID 19.
24.	Трансфер на ползите от гаранцията към крайните бенефициери	<p><u>Търговските банки - финансови посредници задължително прехвърлят изцяло икономическата полза (финансовото предимство) от гаранцията към крайните бенефициери , чрез предоставяне на необезпечени кредити, с изключение на лични гаранции, които следва задължително да бъдат предоставени от действителните собственици, както и (ако е приложимо) залози на вземания от сметки по ЗЗД, ЗОЗ, както и чрез договор за финансово обезпечение съгласно ЗДФО. Търговските банки приемат личните гаранции, предоставени от действителни собственици (чрез съдължничество, поръчителство или друга подходяща форма, съгласно вътрешните правила на банката).</u></p> <p><u>Недопустимост на привличането на други гаранции/обезпечения, при съобразяване с ограниченията по т.21 in fine.</u></p> <p><u>Кредитите се предоставят при скъсени срокове за обработка и с оптимизирано време за одобрение, съответно отказ (time-to-yes), а именно: до 5 работни дни след получаване на необходимите за преглед на искането за кредит документи от страна на търговската банка и време за усвояване (т.е. времеви период между одобрението на кредита и предоставянето на възможност на кредитополучателя да осъществи реално усвояване), до 10 работни дни.</u></p>

		<p>Финансовият посредник следва да съхранява и да може да представи съответната документация, доказваща прехвърлянето на предимството на клиента, и е задължен да информира клиента за полученото предимство в съответното кредитно споразумение.</p>
24а	Ценови условия	<p><u>Всички елементи на ценообразуването, включително лихвеният процент по кредитите, се определят съгласно политиката на търговската банка, като при формирането на цената на кредита (т.е. лихви, такси и т.н.), търговската банка прилага вътрешните си правила и обичайна практика за ценообразуване, отчитайки предоставената от ББР гаранция по Програмата.</u></p> <p><u>Не е допустимо въвеждането на кредитни и некредитни такси и комисиони за крайните бенефициери, които се различават от съществуващата политика и които биха довели до задържане на икономическа полза от търговската банка.</u></p> <p><u>Не се допуска добавяне на условия, извън стандартните, които да доведат до оскъпяване на кредита или увеличаване на административната тежест за крайния бенефициер.</u></p>
25.	Докладване	<p>Търговските банки докладват ежемесечно/тримесечно, до 20-то число на месеца, следващ отчетния период (<u>освен ако по изключение не е уговорено друго</u>)</p> <p>ББР следва да извършва Мониторинг и докладване съгласно раздел 4 от Временната рамка (<i>напр.</i> до 31 декември 2020 г. на Комисията трябва да бъде предоставен списък с мерки, въведени въз основа на схеми, одобрени съгласно временната рамка; подробна документация относно предоставянето на помощ трябва да се поддържа в продължение на 10 години след предоставянето на помощта), за което финансовите посредници следва да осигурят необходимата информация.</p>
26.	Съхранение на документи	<p>Документите по отпускането на кредити, покрити с гаранцията по тази Програма, следва да се съхраняват в срок до 10 години от датата на отпускане на последния кредит в съответния портфейл на търговската банка.</p>
27.	Публикуване на информация	<p>ББР следва да публикува информация за предоставените гаранции съгласно ОРГО: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R0651-20170710 и да попълва Модула за прозрачност на държавните помощи на Европейската комисия (https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/)</p>
28.	Кумулиране на помощта	<p>Съгласно одобрението на Европейската комисия и правилата на ВРЕМЕННАТА РАМКА „COVID-19“</p>
29.	Други	<p>До участие в ползването на гаранцията се допускат всички търговски банки.</p> <p>ББР следва да сключи индивидуални споразумения с всяка от банките.</p> <p>Поне 60 % от формираните от всяка от търговските банки портфейли с кредити по Програмата трябва да са предоставени на МСП.</p> <p><u>Не се допуска каквато и да е форма на секюритизиране или допълнително пренасяне към трети лица на риска от индивидуалните кредити, освен при условията на т.21 in fine.</u></p> <p><u>Търговските банки провеждат подходяща промоционална кампания за финансирането по Програмата предвид пазарната им позиция.</u></p> <p><u>Полагат се максимални усилия от търговските банки да минимизират и стандартизират документите, изисквани от Крайните бенефициери.</u></p> <p><u>Полагат се максимални усилия за унифициране на искането за кредит по Програмата, за всички банки, като същото да се приема и за бизнес план чрез подходящо предоставяне на съответните съставлящи го елементи;</u></p> <p><u>В съответствие с Препоръка на ЕК от 14.07.2020 г. по тази Програма не може да се предоставя финансова подкрепа /гаранция/ на дружества,</u></p>

		<p>имащи връзки с държави, които са в списъка на ЕС с юрисдикциите, неосказващи съдействие за данъчни цели. Настоящите Рамкови условия на Програмата могат да бъде допълвани, включително ако акт на държавен или общностен орган (ЕК), или приложими регулации или споразумения за контра-гаранция налагат това.</p>
30.	Преходен период	<p><u>Определя се Преходен период, в който могат да се прилагат както заварените рамкови условия на Програмата, в съответствие със сключените с търговските банки гаранционни споразумения така и новите/изменените през месец юли и август 2021 г. условия на Програмата, включително тези по т. 4, т. 16, т.18, т.20, т.21, т.23, т.24, т.24а и т. 29 от това Приложение (всички те общо наречени „Новите условия по Програма за възстановяване“ или „Новите условия“). Не се допуска частично прилагане на „Новите условия по Програма за възстановяване“.</u></p> <p><u>Преходният период започва от датата на анексите към гаранционните споразумения, чрез които се въвеждат Новите условия, и изтича в едномесечен срок след анексирането, но не по-късно от 30 октомври 2021 г.</u></p> <p><u>В Преходния период, в Гарантирания портфейл могат да се включат кредити чийто общ, гарантиран размер не може да надхвърля 10 % от договорения с търговската банка Максимален размер на Гарантирания портфейл.</u></p> <p><u>В допълнение, в случай, че в рамките на Преходния период се разглежда кредит, който може да бъде предоставен и по Новите условия, същия се включва като предоставен по Новите условия и не се включва в ограничението на портфейла по предходното изречение.</u></p>